

Berichten uit De Gouden Cirkel

MAART 2026

Beste leden en relaties van Stadssociëteit De Gouden Cirkel,

Het grootste deel van deze berichten is gewijd aan de plannen voor het koepeldistrict en dat is niet zonder reden. De Gouden Cirkel doet meer dan alleen het organiseren van maandelijkse lezingen in De Avenue en excursies voor haar leden. Indachtig de reden van haar ontstaan 30 jaar geleden zetten we ons ook in voor een zorgvuldige omgang met het erfgoed van Breda. Was dat 30 jaar geleden de invulling van het Chasséveld, nu staat de toekomst van het koepelterrein op de agenda. Hieronder leest u meer over de kritische inbreng van De Gouden Cirkel op de plannen met het terrein.

Daarnaast is er een terugblik op de bijeenkomst van 23 maart over de openbare ruimte en een aankondiging van de komende bijeenkomst over Breda Jazz Festival.

Veel leesplezier gewenst.

Met vriendelijke groet,

Peter van den Heuvel

23 FEBRUARI: OPENBARE RUIMTE, SLOPPEN EN STEGEN

Verslag door Annelies Hendrikse

Deze avond staan twee onderwerpen centraal:

1. Visie op de openbare ruimte
2. Sloppe, stegen en gangen.

Met betrekking tot het eerste onderwerp delen 2 sprekers hun visie: Jeroen Bruijns, wethouder buitenruimte en regio Breda en Clementine Simons, strateeg openbare ruimte Breda. Hans Tholen vervangt deze avond voorzitter Erik Kooij als gespreksleider.

Hans nodigt Jeroen uit zijn visie m.b.t. openbare ruimte te delen met de vraag wat hij de slechtste plek in Breda vindt. Daar hoeft Jeroen niet lang over na te denken: "Het Molspark" is het antwoord. Vervolgens krijgt Jeroen het woord. Hij nodigt de aanwezigen uit mee te denken. Te beginnen met het antwoord op de vraag: "Wat is voor jou een betekenisvolle plek in de stad". De antwoorden variëren van de plek waar de eerste kus werd gegeven tot de meest schaduwrijke plek. In een stad wordt niet allen geleefd, maar ook beleefd.

Breda groeit, is hard op weg naar 250.000 inwoners die allemaal een thuis moeten vinden. Dat betekent dat er keuzes moeten worden gemaakt: Openbare ruimte moet schoon groen en veilig zijn, met behoud van identiteit van Breda, er moet balans zijn tussen reuring en rust en de toegankelijkheid voor iedereen dient te worden bewaakt. Dit zijn hoge ambities. Niet alles kan overal.

In de binnenstad worden andere keuzes gemaakt dan in woonwijken. In de woonwijken worden bewoners betrokken bij het leefbaar maken en houden. In veel wijken geeft dit mooie resultaten en versterkt het de saamhorigheid.

Ook Clementine Simons wijst op de groei van Breda en dat dit leidt tot concurrerende belangen en claims op ruimte. Belangrijke doelstelling blijft: Groen, gezond en veilig. Denk bijv. aan veilige fietspaden, speelplekken, rustige plekken zoals de Willem Merkxtuin, schaduwplekken. En...dingen anders doen, zoals minder snoeien en maaien waardoor er bloemen in het gras te zien zijn. Ook objecten in de openbare ruimte dienen te worden beperkt, zoals ontsierende kasten voor pakketpost. Gekozen is voor een gebiedsgerichte aanpak. Deze is in 50 bladzijden, geïllustreerd en zeer leesbaar, voor

iedereen te vinden op de website: <https://www.breda.nl/visie-openbare-ruimte>.

Hierna is er ruimte voor discussie waarin onderwerpen ter sprake komen als: veiligheid voor vrouwen en meisjes, brandveiligheid, terrassenbeleid, bereikbaarheid en toegankelijkheid met name voor gehandicapten, rollators e.d.

De laatste spreker is Toon Oomen, architect. Zijn bijdrage heeft de titel: "Sloppen, stegen en gangen". Toon begint met een beeld te tonen van de Veemarktstraat. Een prachtige plek daarover is iedereen het eens. Vervolgens toont hij een beeld van hoe deze straat er nu uitziet. Terrassen met daar tussen afscheidingswanden, rommelig. Door middel van een hele reeks aan beelden laat Toon steeds zien hoe het is en hoe het kan. Onthutsend duidelijk is te zien hoe verrommeld veel mooie plekken zijn. Ook de muurschilderingen, (Blind Walls) verspreid over de stad, worden door Toon stevast "graffiti-muren" genoemd, en zwaar betreurd. De historische binnenstad is naar zijn zeggen verworpen tot een graffiti-stad. Hij heeft het over een architectonische wansmaak. Beelden zeggen meer dan woorden. Daarom ga ik hier geen woorden meer aan toevoegen. De boodschap is overduidelijk.

Marijke van der Putten reflecteert met Toon Oomen nog na en na Toon de Gouden Cirkel speld te hebben overhandigd, sluit Liesbeth den Hartigh deze informatieve en illustratieve avond af.

30 MAART: OVER BREDAZAZZ FESTIVAL

Cultureel erfgoed? Jazeker, al meer dan 50 jaar is Breda Jazz Festival een van de hoogtepunten van het culturele seizoen. Voor Stadssociëteit De Gouden Cirkel is het niet meer dan vanzelfsprekend daar aandacht aan te besteden. Dat doen we op 30 maart in de Avenue. De bijeenkomst begint om 20.00 uur en is gratis toegankelijk.

Het wordt een programma over en met muziek. Voorzitter van Stichting Breda Jazz Festival Hanneke Griffioen vertelt wat er zoal komt kijken bij de organisatie van het festival. Daarna presenteert Jack van Elewoud een greep uit de meer dan 50-jarige geschiedenis van het festival aan de hand van foto's en filmfragmenten.

En dan is er live muziek. Pianist Harry Kanters en trompettist Michael Varekamp maken een tour d'horizon langs verschillende jazzstijlen. En waarschijnlijk is het daarna nog lang gezellig in De Avenue.

PLANNEN KOEPELDISTRICT: HIER WORDT DE STAD NIET BLIJ VAN

De Koepelgevangenis - officieel heette hij Penitentiare Inrichting Breda - werd in 2021 door het Rijk verkocht aan VDD en Being. Deze ontwikkelaars hebben in 2025 een plan gepresenteerd voor de inrichting van het terrein. Architectenbureau OMA (weer terug in Breda na het Chasséveld) ontwierp het plan.

Belangrijke delen van het te ontwikkelen terrein zijn Rijksmonument. Alle reden voor De Gouden Cirkel om in te gaan op de uitnodiging van de projectontwikkelaars om daarop de visie van De Gouden Cirkel kenbaar te maken. Op 19 november vergezelden Erik Kooij en Jos Verbakel voorzitter Marijke van der Putten. Aan deskundigheid ontbreekt het deze twee leden zeker niet. Beiden zijn architect, Jos heeft daarnaast zeer ruime ervaring als stedenbouwkundige en was lange tijd lid van welstandscommissies van diverse gemeenten.

Zo zien de plannen eruit. De afbeeldingen zijn van OMA.
De bruine delen zijn rijksmonument.

- Behoud en versterk het zicht op de Koepel vanuit de omliggende stad.
- Zoek een betere aansluiting van nieuwe bebouwing op de maat en schaal van de Kloosterlaan.
- Binnen het hof zijn grotere elementen mogelijk, maar wel op een wijze die past bij de schaal van het gerechtsgebouw.

Hoe is de inbreng van De Gouden Cirkel ontvangen?

Marijke, Jos en Erik hebben de indruk dat de op- en aanmerkingen niet aansloten op wat de uitnodigende partijen hadden verwacht. Ze wisten duidelijk niet hoe ze er op moesten reageren. "We hebben indruk gemaakt". Dat betekent dat uit de voortgang van het traject zal moeten blijken welke invloed De Gouden Cirkel heeft kunnen uitoefenen op de plannen. De projectontwikkelaars hebben eind december 2025 een aangepaste ontwikkelvisie bij de gemeente ingediend die, naar hun zeggen, rekening houdt met wat de participatieronde heeft opgeleverd. De ontwikkelaars hebben van de gemeente begrepen dat een reactie hierop waarschijnlijk niet voor de gemeenteraadverkiezingen zal komen.

We zijn benieuwd naar de bijgestelde ontwikkelvisie en de reactie van de gemeente daarop. We volgen de ontwikkelingen op de voet en houden u vanzelfsprekend op de hoogte.

Deze e-mail is verstuurd aan {{email}}. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u stadssocieteit-de-gouden-cirkel@send.laposta.email toe aan uw adresboek.

